Dosarul nr. 3-1311/2022
2-22075205-12-3-30052022-1

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

18 decembrie 2024 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani
în componență:
Președintele ședinței, judecător Rodica Nicula
Grefier Olga Sușchevici

examinând, în ședință publică, acțiunea în contencios administrativ înaintată de Ivan Stînca împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ favorabil,

c o n s t a t ă :

Pretențiile reclamantului.

La 30 mai 2022, Ivan Stînca a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ favorabil.

În motivarea acțiunii, reclamantul Ivan Stînca a menționat că la data de 06 ianuarie 2022 s-a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale, sectorul Râșcani Chișinău cu cerere privind stabilirea pensiei pentru limita de vârstă.

Prin decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, sectorul Râșcani nr. ***** din 05.03.2022 i s-a stabilit pensia pentru limita de vârstă, în mărime de ***** de lei, din motiv că nu are stagiul de cotizare complet.

Reclamantul a relatat că la 12 aprilie 2022 a depus cerere prealabilă împotriva deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale, sectorul Râșcani nr. ***** din 05.03.2022, prin care a atașat toate probele privind existența integrală a stagiului de cotizare.

Prin scrisoarea nr. ***** din 28 aprilie 2022, a primit refuz în satisfacerea contestației. În argumentarea răspunsului s-a menționat că în perioada anului 1992, a activat peste hotarele Republicii Moldova, și această perioadă nu poate fi inclusă în perioada de cotizare, iar pentru perioada anilor 2013-2016 lipsesc careva date din contul personal.

Cu poziția pârâtului reclamantul Ivan Stînca nu este de acord din următoarele

considerente.

Conform datelor din carnetul de muncă din 09.03.1983 până în 01.09.2016 a fost angajat în calitate artist-acrobat (clovn) în cadrul Circului din Chișinău. Locul de muncă cu excepția turneelor, mereu a fost Circul din Chișinău. Circul din Chișinău, a fost la balanța mai multor instituții, inițial la „Всесоюзный Объединения государственых цирков", ulterior ÎS „Россиский цирк", ulterior Circul din Chișinău, apoi în Centrul Național de Cultură și Artă din Circ, la ÎS „Circul din Chișinău", la SA „Circul din Chișinău", iar la moment în ÎS Organizația concertistică și de Impresariat „Moldova- Concert".

A notat că chiar și în perioada turneelor de peste hotarele Republicii Moldova, mereu era înregistrat că activează la Circul din Chișinău. Casa Națională de Asigurări Sociale, sectorul Râșcani, a trecut cu vederea și funcția de bază pe care o deținea, și anume de artist acrobat-clovn.

Astfel, reclamantul a invocat prevederile art. 56 [1] alin. (1) lit. b) al Legii privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14.10.1998, care statuează că se acordă pensie, în condițiile încetării activității în funcția respectivă unor categorii de angajați din instituțiile de cultură și artă naționale de stat și municipale: b) artiștilor de circ, instrumentiștilor suflători (instrumente aerofone), dacă au realizat un stagiu de cotizare de cel puțin 25 de ani în funcțiile respective, atât bărbații, cât și femeile (se iau în considerare și funcțiile prevăzute la lit. a).

În corespundere cu art. 3 alin. (1) lit. b) din Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489/1999, sistemul public de asigurări sociale (denumit în continuare sistem public) se organizează și funcționează având ca principii de bază: principiul egalității, care asigură tuturor participanților la sistemul public - contribuabili și beneficiari - un tratament nediscriminatoriu în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege.

În conformitate cu prevederile art. 2 alin. (1) din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156/1998, dreptul la pensie îl are persoana care îndeplinește condițiile prevăzute de prezenta lege.

În sensul art. 14 din aceiași lege, dreptul la pensie pentru limită de vârstă se acordă dacă sunt îndeplinite cumulativ condițiile privind vârstele de pensionare și stagiile de cotizare prevăzute de prezenta lege.

Reclamantul Ivan Stînca a solicitat anularea în parte a actul administrativ individual defavorabil – decizia nr. ***** din 05 martie 2022 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani, și anume în partea în care a fost respinsă includerea în stagiul de cotizare a perioadelor: 01 ianuarie 1992 - 24 august 1994 și 01 iunie 2013 – 01 septembrie 2016, și integral refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale de includere în stagiul de cotizare a perioadelor de activitate realizate, expus în răspunsul nr. ***** din 28 aprilie 2022, emis la soluționarea cererii prealabile; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită actul

administrativ individual favorabil, prin care să stabilească reclamantului Ivan Stînca pensia pentru limită de vârstă, cu includerea în stagiul de cotizare a perioadelor de activitate: 01 ianuarie 1992 - 24 august 1994 și 01 iunie 2013 – 01 septembrie 2016.

Obiecțiile pârâtului:

Casa Națională de Asigurări Sociale la 29 iulie 2022 a depus referință, prin care a solicitat respingerea integrală a acţiunii depuse de reclamantul Ivan Stînca.

În susținerea argumentelor, reprezentantul autorității publice pârâte a menționat că din dosarul de pensionare, s-a constatat că începând cu data de 14.04.2008 reclamantul este beneficiar de pensie *****, ulterior la 01.05.2014 de pensie *****, calculat pentru perioada de până la 01.01.1999 pe baza coeficientului individual al salariului ***** determinat pentru o perioadă mai favorabilă de 36 luni consecutive 1984(12) - 1988(12) și din venitul mediu lunar asigurat realizat după 01.01.1999 de ***** lei, luând în considerație stagiul total de cotizare de 19,3 ani, cuantumul căreia ca urmare a indexărilor efectuate în anii 2015-2021 s-a majorat și constituia de la 01.10.2021 - ***** lei lunar.

La data de 06 ianuarie 2022, reclamantul s-a adresat la Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Râșcani cu cererea privind transferul la pensie pentru limită de vârstă.

Astfel, la data de 07.03.2022 a fost aprobată decizia nr. ***** privind stabilirea pensiei pentru limita de vârstă pentru stagiul incomplet.

Pensia pentru limită de vârstă a fost calculată pe baza venitului mediu lunar asigurat valorizat de ***** lei, luând în considerare stagiul total de cotizare de 28,5 ani și a constituit suma de ***** lei lunar, ulterior majorată și indexată la 01.04.2022 în sumă de *****de lei.

Nefiind de acord cu actul administrativ individual de stabilire a pensiei pentru limita de vârstă, reclamantul la data de 12 aprilie 2022 a depus cerere prealabilă prin care a solicitat anularea deciziei și recalcularea mărimii pensiei.

La data de 28 aprilie 2022 prin răspunsul *****, autoritatea pârâtă a respins cererea ca neîntemeiată.

Conform prevederilor art. 15 al Legii privind sistemul public de pensii nr. 156/1998, bărbații, au dreptul la pensie la atingerea vârstei de pensionare de 63 ani, cu condiția confirmării stagiului de cotizare necesar de 34 ani, pentru o pensie integrală sau de cel puțin 15 ani pentru o pensie proporțional stagiului de cotizare confirmat. Stagiul de cotizare reprezintă însumarea perioadelor de activitate în care sau plătit contribuții de asigurări sociale de stat.

Conform Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor şi modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 165/2017, stagiul de cotizare realizat până la

1 ianuarie 1999 se confirmă prin carnetul de muncă sau în baza documentelor eliberate de organizațiile ierarhic superioare, precum şi de instituțiile de arhivă.

Pct. 66 al Regulamentului nominalizat, statuează că pentru persoanele care au desfășurat activități peste hotarele republicii şi au fost supuse asigurărilor sociale în aceste state, perioada de lucru peste hotare li se include în stagiul de cotizare, dacă aceasta este prevăzut în acordurile încheiate între Republica Moldova şi aceste țări sau în convențiile internaționale.

Suplimentar a informat autoritatea publică pârâtă că conform prevederilor acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Federației Ruse privind garanțiile drepturilor cetățenilor în domeniul asigurării cu pensii, în vigoare de la 04 decembrie 1995, se extind asupra cetățenilor Federației Ruse strămutați cu domiciliul permanent pe teritoriul Republicii Moldova.

Conform art. 2 din Acordul nominalizat, asigurarea cu pensii a cetățenilor Republicii Moldova și cetățenilor Federației Ruse, precum și membrilor lor de familie se efectuează conform legislației statului, pe teritoriul căruia domiciliază.

La fel și pct.1 din art. 6 al Acordului nominalizat, prevede că stabilirea pensiilor cetățenilor ambelor state se efectuează la domiciliul lor permanent. Munca prestată pe teritoriul fostei URSS până la 1 ianuarie 1992 se echivalează cu munca prestată în Republica Moldova.

Astfel, a menționat autoritatea publică pârâtă că în perioada 01.01.1992-15.09.1994 reclamantul a avut domiciliul permanent în Republica Moldova, iar activitatea a fost în Federația Rusă, respectiv temei legitim de a include în stagiul de cotizare perioada solicitată nu este.

A notat autoritatea publică pârâtă că în urma introducerii evidenței individuale de asigurări sociale (după 1 ianuarie 1999), stagiul de cotizare se confirmă în baza datelor din contul personal de asigurări sociale al persoanei asigurate, gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489/1999.

Conform art. 7 al Legii privind sistemul public de pensii nr. 156/1998, confirmarea stagiului de cotizare realizat după 01.01.1999 se face pe baza datelor din contul personal.

În conformitate cu art. 36 al Legii privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489/1999, stagiul de cotizare se calculează prin însumarea lunilor pentru care s-au plătit contribuții, în mărimile stabilite, la bugetul asigurărilor sociale de stat, atât de asigurat, cât și de angajator.

Art. 57 al aceleiași legi, stabilește că în scopul ținerii Registrului de stat al evidenței individuale angajatorii sunt obligați să pună la dispoziția Casei Naționale de Asigurări Sociale și a structurilor ei teritoriale datele și documentele necesare ținerii evidenței stagiului de cotizare și plății contribuțiilor de asigurări sociale (declarațiile persoanelor asigurate).

Astfel, Registrul de stat al evidenței individuale se formează în baza datelor

declarate de către angajatori, ceea ce asigură acumularea informațiilor la conturile personale de asigurări sociale referitoare la mărimea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii calculate și transferate la bugetul asigurărilor sociale începând cu anul 1999.

În conformitate cu prevederile art. 8 al Legii privind sistemul public de pensii nr. 156/1998, baza de calcul al pensiei o constituie venitul mediu lunar asigurat din toată perioada de activitate, valorizat la momentul stabilirii pensiei. Venitul mediu lunar asigurat se determină din suma contribuțiilor plătite în perioadele contributive, cotele de contribuții stabilite prin lege pentru aceste perioade și numărul total de luni de cotizare.

Astfel, venitul asigurat și stagiul de cotizare realizat după 01.01.1999 se efectuează în baza datelor din Registrul de stat al evidenței individuale.

În situațiile în care lipsește informația despre careva perioade în contul persoanei asigurate sau nu sunt achitate contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii, perioadele respective nu se includ în stagiul de cotizare.

Luând în considerație prevederile legale, întru respectarea drepturilor angajaților privind asigurarea socială, angajatorul poartă responsabilitatea pentru prezentarea declarațiilor persoanelor asigurate REV5 veridice, completate corect conform documentelor contabile în strictă corespundere cu calculele efectuate în folosul angajaților și în corespundere cu declarația BASS.

Odată cu prezentarea declarațiilor privind venitul asigurat de angajatorul SA Circul din Chișinău pentru perioada 01.06.2013-01.09.2016, pensia va fi reexaminată.

Ori, potrivit art. 32 al Legii sistemului public de asigurări sociale nr. 489/1999 neplata în termenele stabilite a contribuției de asigurări sociale de către asigurații cu declarație de asigurare sau cu contract de asigurare atrage după sine decăderea din drepturile la prestații până la achitarea contribuțiilor restante și a majorărilor de întârziere aferente.

În cadrul şedinţei de judecată reprezentantul reclamantului, avocatul Igor Litvinenco, a susținut pe deplin acţiunea înaintată din motivele de fapt şi de drept expuse, subliniind că pârâtul ilegal a scos din calcul perioadele anilor 1992-1996, chiar dacă reclamantul nu a fost eliberat din funcție. A solicitat admiterea acţiunii în sensul declarat.

Reclamantul Ivan Stînca a susținut cererea înaintată şi a solicitat admiterea acesteia.

Reprezentantul Casei Naționale de Asigurări Sociale, fiind legal citat, la examinarea cauzei nu s-a prezentat, nu a înștiințat instanţa despre imposibilitatea de neprezentare.

Aprecierea instanței:

Audiind participanții la proces și studiind înscrisurile anexate la actele cauzei, instanța de judecată apreciază cererea de chemare în judecată admisibilă, și pasibilă admiterii din următoarele considerente.

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Alin. (2) al aceluiași articol, stabilește că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.209; e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17; f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art.208; g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art.211 alin.(1) și (2) și art.212 alin.(1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Dispozițiile legale citate enunță temeiurile de bază de admisibilitate a cererii de chemare în judecată formulată în instanța de contencios administrativ: I. prezența unui act administrativ individual defavorabil (dispoziție, decizie sau altă măsură oficială) întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, comunicat destinatarului ; II. competența jurisdicțională materială și teritorială a instanței de judecată pentru examinarea acțiunii în contenciosul administrativ; III. respectarea cerințelor de formă și conținut a acțiunii în contencios administrativ IV. respectarea procedurii prealabile V. respectarea termenului de înaintare a acțiunii VI. prezența unui drept vătămat căruia i s-a adus atingere prin activitate administrativă.

Reclamantul, Ivan Stînca, prin prezenta acțiune a solicitat anularea în parte a actului administrativ individual defavorabil – decizia nr. ***** din 05 martie 2022 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani, și anume în partea în care a fost

respinsă includerea în stagiul de cotizare a perioadelor: 01 ianuarie 1992 - 24 august 1994 și 01 iunie 2013 – 01 septembrie 2016, și integral refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale de includere în stagiul de cotizare a perioadelor de activitate realizate, expus în răspunsul nr. ***** din 28 aprilie 2022, emis la soluționarea cererii prealabile; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual favorabil, prin care să stabilească reclamantului Ivan Stînca pensia pentru limită de vârstă, cu includerea în stagiul de cotizare a perioadelor de activitate: 01 ianuarie 1992 - 24 august 1994 și 01 iunie 2013 – 01 septembrie 2016.

Astfel, reclamantul a formulat o acțiune în obligare.

Actele cauzei atestă că, în baza deciziei privind stabilirea pensiei nr. ***** din 05 martie 2022 de către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Râșcani, reclamantul, Ivan Stînca, este beneficiar de pensie pentru limită de vârstă pentru un stagiu incomplet de cotizare în sumă de 1851, 23 lei de la 06.01.2022. (f.d.7)

Reclamantul la data de 12 aprilie 2022 a depus cerere prealabilă împotriva deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale, sectorul Râșcani nr. ***** din 05.03.2022, prin care a solicitat anularea deciziei și recalcularea mărimii pensiei.

Prin scrisoarea nr. ***** din 28 aprilie 2022, autoritatea pârâtă a respins cererea ca neîntemeiată (f.d.9-10).

La 30 mai 2022, Ivan Stînca, a depus prezenta acțiune în instanța de judecată. (f.d.5-6)

Conform ar. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

În sensul art. 11 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, actele administrative individuale pot fi acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale ***** din 28 aprilie 2022, în sensul art. 10 și 11 Cod administrativ reprezintă acte administrative individuale defavorabile reclamantului.

Competența pentru examinarea prezentei acțiuni, în conformitate cu prevederile art. 191 alin. (1) și art. 196 alin. (1) Cod administrativ, revine Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată fiind depusă cu respectarea dispozițiilor legale menționate.

Conform art. 208 alin. (1) Cod administrativ, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepțiile prevăzute de lege.

Conform art. 162 alin. (1) Cod administrativ, procedura prealabilă urmărește scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale.

În conformitate cu prevederile art. 31 alin. (2) al Legi privind sistemul public de pensii nr. 156/1998, cererea de pensionare şi actele necesare se depun la organul teritorial de asigurări sociale de la domiciliul asiguratului, unde se înregistrează în mod obligatoriu. Cererea de acordare a pensiei poate fi depusă în formă electronică cu aplicarea semnăturii electronice, prin intermediul portalului guvernamental unic al serviciilor publice, al portalului guvernamental al cetățeanului ori al paginii web oficiale a Casei Naționale de Asigurări Sociale, cu excepția persoanelor menționate la alin. (2^1) din prezentul articol și în cazul stabilirii pensiilor prevăzute la art. 9 lit. c)–e) din prezenta lege. Pensia se stabilește în baza datelor din contul personal al asiguratului, gestionat în conformitate cu Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale.

Conform art. 31 alin. (3) al Legi privind sistemul public de pensii nr. 156/ 1998, modificat prin LP208 din 06.12.2021, în vigoare din 01.01.2022, acordarea drepturilor la pensie sau respingerea cererii de pensionare se face prin decizie, emisă de organul teritorial de asigurări sociale şi semnată de conducătorul acestuia, în termen de 60 de zile de la data depunerii cererii cu toate actele necesare.

Art. 40 al Legi privind sistemul public de pensii nr. 156/1998, decizia privind stabilirea dreptului la pensie sau respingerea cererii de pensionare, privind reținerile din pensie sau încasarea sumelor plătite în plus poate fi contestată Casa Națională de Asigurări Sociale. În caz de dezacord cu decizia Casa Națională de Asigurări Sociale, aceasta poate fi atacată în instanța de contencios administrativ competentă.

La caz, remediul extrajudiciar a fost respectat prin depunerea cererii prealabile din 12 aprilie 2022. (f.d. 30)

În corespundere cu art. 209 alin. (1) Cod administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă.

Prevederile art. 165 alin. (1) Cod administrativ, referitoare la termen se aplică corespunzător. Cererea prealabilă din 12 aprilie 2022, a fost soluționată prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. ***** din 28 aprilie 2022, fără a exista dovada de comunicare sau notificare, iar acțiunea a fost depusă la 30 mai 2022.

Reieșind din circumstanțele indicate supra instanța de judecată atestă îndeplinirea condițiilor de respectare a procedurii prealabile și a termenului de înaintare a acțiunii.

Drept consecință a celor constatate, instanța de judecată reține că acțiunea reclamantului este depusă cu respectarea competenței materiale și jurisdicționale, în termenul prevăzut de lege, fiind contestat un act administrativ al autorității publice competente, care produce efecte juridice în exterior și are caracter defavorabil reclamantului.

Astfel, acțiunea este admisibilă.

Totodată, instanța de judecată va concluziona și în privința temeiniciei acțiunii.

Conform art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

În sensul art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Art.189 alin. (1) Cod administrativ, stabilește că orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

În conformitate cu art. 53 alin. (1)-(2) al Legii privind sistemul public de pensii nr. 156/1998, pensia pentru limită de vârstă se determină prin cumularea stagiului de cotizare realizat pentru perioada de până la 1 ianuarie 1999 și începând cu 1 ianuarie 1999. Pensia pentru limită de vârstă se calculează, conform prevederilor art. 16, din venitul mediu lunar asigurat valorizat, realizat după 1 ianuarie 1999, luându-se în considerare stagiul de cotizare total.

Conform art. 15 alin. (1) din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156/1998, pensia pentru limită de vârstă poate fi stabilită la împlinirea vârstelor standard de pensionare prevăzute la art. 41, cu condiția realizării stagiului minim de cotizare de 15 ani.

În corespundere cu prevederile art. 16 alin. (1) din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156/1998, cuantumul pensiei pentru limită de vârstă se determină conform formulei de calcul din anexa nr. 2, reieșind din rata de acumulare de 1,35%, venitul mediu lunar asigurat, valorizat conform prevederilor art. 8, și stagiul de cotizare realizat.

Totodată, conform art. 41 alin. (1) din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156/1998, începând cu 1 iulie 2019, se stabilește vârsta standard de pensionare de 63 de ani pentru bărbați și, începând cu 1 iulie 2028, vârsta standard de pensionare de 63 de ani pentru femei. Atingerea acestor vârste se realizează prin creșterea anuală a vârstelor standard de pensionare, conform eșalonării prevăzute în tabelul nr. 2.

Art. 42 alin. (1) din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156/1998, se stabilește stagiul complet de cotizare de 34 de ani: pentru bărbați începând cu 1 iulie 2018, iar pentru femei începând cu 1 iulie 2024, conform eșalonării prevăzute în tabelul nr. 5.

Așadar, actele cauzei denotă că prin decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, sectorul Râșcani nr. ***** din 05.03.2022, reclamantului Ivan Stînca i-a fost modificată pensia pentru limita de vârstă, în cuantum de ***** de lei, începând cu 06.01.2022, luându-se în considerare stagiul de cotizare incomplet de 13 ani 2 luni (f.d.15-16, dosar administrativ).

Așa cum a fost statuat supra, Ivan Stînca a solicitat de la autoritatea publică pârâtă recalcularea pensiei cu includerea în stagiul de cotizare a perioadelor de muncă asigurate în Federația Rusă din 01 ianuarie 1992 - 24 august 1994, precum și perioada anilor 2013 -2016 care potrivit carnetului de muncă a fost angajat în calitate artist-acrobat (clovn) în cadrul Circului din Chișinău.

Urmare a examinării solicitărilor formulate, Casa Națională de Asigurări Sociale prin răspunsul nr. ***** din 28 aprilie 2022 i-a refuzat reclamantului în includerea în stagiul de cotizare a perioadei 01.01.1992-15.04.1994, deoarece a avut domiciliul permanent în Republica Moldova, or, activitatea a fost în Federația Rusă, temei legitim de a include în stagiul de cotizare perioada respectivă nefiind.

Autoritatea publică pârâtă a mai indicat că, conform art.53 alin.(2) din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156/1998, pensia pentru limita de vârstă se calculează din venitul mediu lunar asigurat valorizat, realizat după 1 ianuarie 1999, luându-se în considerare stagiul de cotizare total. După 1 ianuarie 1999, stagiul de cotizare se confirmă în baza datelor din contul personal de asigurări sociale al persoanei asigurate, gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public de asigurări sociale, ce se conțin în registru de stat al evidenței individuale gestionat de Casa Națională de Asigurări Sociale. În situațiile în care lipsește informația despre careva perioade în contul persoanei asigurate sau nu sunt achitate contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii, perioadele respective nu se includ în stagiul de cotizare (f.d.9-10).

Conform art. 28 alin. (1) din Codul administrativ, procedura administrativă se realizează într-un mod simplu, adecvat, rapid, eficient şi corespunzător scopului.

Art. 29 din Codul administrativ, stabilește că orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.

Reieșind din textul prevederilor enunțate, instanța de judecată reține că autorităților publice le revine sarcina de soluționare cât mai eficientă a problemelor ce țin de competența lor, într-o manieră transparentă, comprehensibilă și eficientă. Astfel, vor depune efortul maxim pentru a obține toată informația necesară stabilirii situației de fapt reale și găsirii unei soluții legale. Deciziile adoptate de autoritatea publică nu trebuie să poarte caracter formal, urmând să reflecte integral considerentele din care solicitarea sau avantajul cerut nu poate fi acordat, care este interesul public urmărit prin respingerea cererii formulate. Soluția adoptată trebuie să expună, într-o manieră clară argumentele și raționamentele pentru care a fost adoptat actului administrativ individual.

În această ordine de idei, instanța de judecată consideră că, în vederea constatării stării de fapt și elucidării tuturor circumstanțelor cauzei autoritatea publică pârâtă, Casa Națională de Asigurări Socială, urma să întreprindă toate măsurile legale pentru verificarea temeiniciei cererii formulate de reclamant.

Așadar, conform mențiunilor din carnetul de muncă nr. AT-II 3311658, şi anume de la pct. 6-10, Ivan Stînca a activat ca artist-acrobat (clovn) începând cu 09.03.1983 până la 15.08.1994, fiind detașat periodic în turnee, însă a fost mereu angajat în cadrul Circului din Chişinău, reorganizat de nenumărate ori, fapt confirmat prin extrasul din Arhivă nr. 11 din 25.05.2022, actualmente ÎS Organizația concertistică și de Impresariat „Moldova- Concert”, ceea ce confirmă perioada de activitate a acestuia neîntreruptă, pentru perioada de referință (f.d. 14-16)

În acest sens, contrar argumentelor autorității publice referitor la neconfirmarea perioadei de activitate a reclamantului din 01.01.1992-15.04.1994, instanța de judecată reține că mențiunile de la pct. 6-10 al carnetului de muncă atestă faptul că în această perioada reclamantul a fost încadrat în diferite funcții.

Prin urmare, instanța de judecată concluzionează asupra faptului că, autoritatea pârâtă eronat a interpretat mențiunile pct. 6-10 din carnetul de muncă a reclamantului.

De asemenea, potrivit pct. 15-17 din carnetul de muncă, Ivan Stînca în perioada 10.08.2001-01.09.2016 a activat neîntrerupt în cadrul Circului din Chişinău, ca artist de circ (f.d. 29-21)

Conform art. 9 din Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489/1999, constituie stagiu de cotizare perioadele în care pentru persoană au fost plătite contribuții de asigurări sociale în sistemul public din Republica Moldova, precum şi din altă țară, în condițiile stabilite prin acordurile sau convențiile internaționale la care Republica Moldova este parte. Drepturile de asigurări sociale cuvenite în sistemul public din Republica Moldova se transferă, în condiţiile reglementate prin acordurile şi convențiile internaționale la care Republica Moldova este parte, în țara în care asiguratul își stabilește domiciliul sau reședința.

Prestațiile de asigurări sociale aferente drepturilor prevăzute la alin. (2) pot fi transferate în altă țară, în condiţiile reglementate prin acordurile şi convențiile internaționale la care Republica Moldova este parte, în moneda țării respective sau în o altă monedă asupra căreia s-a convenit.

În pct. 69 din Regulamentul privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 165 din 21 martie 2017, se menționează că stagiul de cotizare realizat până la introducerea evidenței individuale de asigurări sociale (până la 01 ianuarie 1999) *se confirmă prin carnetul de muncă* sau prin alte documente eliberate în modul stabilit.

Prevederile pct. 66 din Regulamentul menționat, stabilesc că pentru persoanele care au desfășurat activități peste hotarele republicii și au fost supuse asigurărilor sociale în aceste state, perioada de lucru peste hotare li se include în stagiul de cotizare, dacă aceasta este prevăzut în acordurile încheiate între Republica Moldova și aceste țări sau în convențiile internaționale.

În contextul normelor citate supra, instanța de judecată va menționa că, Ivan Stînca a depus cerere de chemare în judecată, solicitând includerea în stagiul de cotizare a perioadei de activitate asigurată realizată în Federația Rusă de la 01.01.1992-24.08.1994, precum şi a perioadei 01.06.2013-.01.09.2016, cu recalcularea pensiei pentru limită vârstă.

Conform art. 1 din Acordul nr. 195 din 10 februarie 1995, încheiat între Guvernul Republicii Moldova şi Guvernul Federației Ruse privind garanțiile drepturilor cetățenilor în domeniul asigurării cu pensii, noțiunea de „cetățeni” se definește ca fiind persoane care domiciliază permanent pe teritoriul Republicii Moldova sau Federației Ruse şi asupra cărora se extinde legislația acestor state în domeniul asigurării cu pensii. Conform noțiunii de „domiciliu permanent” se subînțelege ca fiind locul permanent sau predominant de trai al cetățenilor, determinat sau recunoscut ca atare de legislația statului respectiv.

Art. 2 din Acordul nr. 195 din 10 februarie 1995, încheiat între Guvernul Republicii Moldova şi Guvernul Federației Ruse privind garanțiile drepturilor cetățenilor în domeniul asigurării cu pensii, statuează că, asigurarea cu pensii a cetățenilor Republicii Moldova şi a cetățenilor Federației Ruse, precum şi a membrilor lor de familie se efectuează conform legislației statului, pe teritoriul căruia domiciliază.

Conform art. 4 din Acordul menționat, încheiat între Guvernul Republicii Moldova şi Guvernul Federației Ruse, în domeniul asigurării cu pensii părțile acordă drepturi egale cu ale propriilor cetățeni cetățenilor care își au domiciliu permanent pe teritoriul lor, inclusiv celor care s-au strămutat (au sosit) din cealaltă Parte.

De asemenea, în corespundere cu art. 6 din Acordul nominalizat, stabilirea

pensiilor cetățenilor ambelor state se efectuează la domiciliul lor permanent. La constatarea dreptului la pensie, inclusiv la pensiile în condițiile avantajoase şi pentru vechimea în muncă, se ia în considerare vechimea (asigurată) în muncă, obținută conform legislației ambelor state, inclusiv în perioada de până la intrarea în vigoare a prezentului Acord, precum şi pe teritoriul statelor, care până la 31 decembrie 1991 intrau în componenta URSS. Pentru cetățenii unui stat, care şi-au stabilit domiciliul pe teritoriul celuilalt stat şi care au lucrat după strămutare, cuantumul pensiei se calculează din salariul (venitul) avut după strămutare.

Raportând prevederile legale la circumstanțele cauzei, instanța de judecată reține că, actele prezentate de reclamant atestă realizarea activității legale în Federația Rusă în perioada 01.01.1992-24.08.1994, precum şi perioada 01.06.2013-.01.09.2016, respectiv pentru perioadele menționate fiind efectuate calcule și achitate plățile contribuțiilor de asigurate.

În acest sens, instanța de judecată reține că actele prezentate sunt în măsură suficientă pentru a demonstra activitatea reclamantului în Federația Rusă pentru perioadele respective și confirmarea acestora, atestă un stagiul de cotizare diferit de cel calculat reclamantului anterior, fiind un temei în vederea recalculări pensiei acestuia.

În aceiași ordine de ideii, instanța de judecată va menționa că, deși autorității îi aparține marja de a stabili ce perioade de activitate vor fi apreciate drept ca fiind asigurate și pasibile de a fi luate în calculul stagiului de cotizare realizat, pentru stabilirea cuantumului corespunzător al pensiei totuși, această discreție la determinarea condițiilor de pensionare şi obținerea garanțiilor sociale nu poate echivala cu utilizarea abuzivă a mecanismelor de care dispune.

Respectiv, ținând cont de situația din speță, solicitarea anumitor înscrisuri, pe lângă cele prezentate de reclamant, poate fi apreciată drept una abuzivă.

La fel, instanța de judecată va face referire la împuternicirile deținute de autoritatea pârâtă ca fiind responsabilă pentru domeniul asigurărilor sociale a persoanelor, și la obligația pozitivă a acesteia în vederea examinării cu celeritate a probelor deținute, prezentate de reclamant, sau după necesitate obținerea alor probe relevante, pentru emiterea unei decizii legale asupra chestiunii invocate de reclamant, ținând cont de dreptul acestuia de a beneficia de pensie, drept care îi este garantat de Constituție.

Prin urmare perioadele nominalizate de activitate în Federația Rusă a lui Ivan Stînca, urmează a fi inclusă în stagiul de cotizare calculat. Iar în prezența Acordului între Guvernul Republicii Moldova şi Guvernul Federației Ruse privind garanțiile drepturilor cetățenilor în domeniul asigurării cu pensii nr.195 din 10 februarie 1995 care prevede că, la constatarea dreptului la pensie, inclusiv la pensiile în condiții avantajoase şi pentru vechime în muncă, se ia în considerare vechimea în muncă, obținută conform legislației ambelor state, autoritatea publică

pârâtă nu a avut temei de respingere a cererii reclamantului.

De asemenea, nu poate fi reținut argumentul pârâtului că prevederile Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova şi Guvernul Federației Ruse privind garanțiile drepturilor cetățenilor în domeniul asigurării cu pensii nr.195 din 10 februarie 1995, se extind asupra persoanelor strămutate cu domiciliul de pe teritoriul unui stat pe teritoriul celuilalt stat contractant, respectiv nu pot fi aplicabile reclamantului Ivan Stînca, deoarece ultimul a fost cu domiciliul în Republica Moldova.

Conform art. 85 alin. (3) Cod administrativ, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților. Pentru aceasta, autoritatea publică stabilește scopul investigațiilor necesare și felul acestora.

Conform art. 87 alin. (1) Cod administrativ, autoritatea publică se conduce de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt. În special ea poate: a) să solicite informații de tot felul; b) să audieze participanți, martori și experți/specialiști sau să solicite declarații scrise din partea acestora; c) să solicite acte și dosare; d) prin sesizarea directă a lucrurilor, să își creeze propria impresie despre un caz sau despre situația de la fața locului (cercetarea probei la fața locului).

Art. 92 (1) - (2) Cod administrativ prevede că, autoritatea publică decide conform convingerii sale libere dacă consideră o faptă drept existentă, luând în considerare întreaga procedură administrativă, inclusiv toate probele. Autoritatea publică ia în considerare toate faptele care au importanță pentru caz, inclusiv cele favorabile participanților. Cu referire la normele de drept citate, instanța de judecată reține că, autorității publice pârâte îi sunt oferite toate competențele în vederea soluționării situației legale.

Astfel, în opinia instanței de judecată, pârâtul nu a prezentat argumente plauzibile, coerente și convingătoare, în vederea motivării poziției sale și respingerii probelor administrate de reclamant pentru justificarea cerințelor înaintate.

Suplimentar instanța de judecată relevă că potrivit jurisprudenței constante a Curţii Europene a Drepturilor Omului, pensia constituie un drept patrimonial în sensul art. 1 al Protocolului Adițional la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale şi se constată o discriminare în sensul articolului 14 dacă lipsește o justificare obiectivă rezonabilă pentru diminuarea patrimoniului reclamantului. Limitarea nejustificată a unui drept recunoscut la pensie specială, nesocotit ulterior, fără a exista o justificare obiectivă şi rezonabilă pentru o asemenea îngrădire, constituie o privare de proprietate în sensul art. 1 al Protocolului Adițional nr. 1 la CEDO, dar şi o discriminare în sensul art. 1 din Protocolul 12 la Convenție (Buchen contra Cehiei-2006, Gaygusuz c Austriei-

1996).

Subsumând punctul de vedere al participanților, cercetând materialele cauzei, în raport cu normele procesuale și starea de fapt constatată, instanța de judecată concluzionează asupra admiterii cererii de chemare în judecată înaintată de Ivan Stînca împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual de respingere a solicitării și obligarea emiterii actului administrativ favorabil.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. b), art. 232 din Codul administrativ al Republicii Moldova, art. 236-241 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e :

Se admite acțiunea în contencios administrativ înaintată de Ivan Stînca împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ favorabil.

Se anulează în parte actul administrativ individual defavorabil – decizia nr. ***** din 05 martie 2022 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani, și anume în partea în care a fost respinsă includerea în stagiul de cotizare a perioadelor: 01 ianuarie 1992 - 24 august 1994 și 01 iunie 2013 – 01 septembrie 2016, și integral refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale de includere în stagiul de cotizare a perioadelor de activitate realizate, expus în răspunsul nr. ***** din 28 aprilie 2022, emis la soluționarea cererii prealabile.

Se obligă Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual favorabil, prin care să stabilească reclamantului Ivan Stînca pensia pentru limită de vârstă, cu includerea în stagiul de cotizare a perioadelor de activitate: 01 ianuarie 1992 - 24 august 1994 și 01 iunie 2013 – 01 septembrie 2016.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău, în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, Sediul Râșcani.

Președintele ședinței,
judecător Rodica Nicula